

חדו"א 2 להנדסת מכונות, בחינה סופית. מועד א. אוניברסיטת בן גוריון

<p><u>כללים</u>: אסור לכתוב בצבע אדום. הבודק רוצה לראות רק את הגרסה הסופית של הפתרון, לא את כל נדודי הביניים. השתמשו בטיוטה לכל הנסיונות ההתחלתיים. הפתרון אמור להיות מסודר, מדויק (ולא ארוך). בזמן הבחינה מרצים/מתרגלים עונים רק על שאלות הקשורות לניסוח של הבחינה. אנחנו לא עונים על שאלות כמו: "האם זאת דרך נכונה?", "באיזה משפט צריכים להשתמש כאן?!", "אני שכחתי את הנוסחה/הניסוח של..".</p>	<p>מספר נבחן: _____ מרצים: ע.אייזנמן, א.לרמן, ל.ספיר, ד.קרנר מספר הקורס: 201.1.9721 תאריך: 29.06.2014 משך הבחינה: שלוש שעות חומר עזר: דף A4 דו-צדדי, ללא מחשבון. ניקוד: פתרו את כל השאלות (סה"כ 110 נקודות)</p>
--	---

1. (א) (10) מצאו את תחום ההתכנסות של הטור $\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{x+1}{x+2}\right)^n \frac{1}{\sqrt{n}}$. ציינו איפה ההתכנסות בהחלט ואיפה היא בתנאי.
- (ב) (15) יהי $\vec{F} = (0, x+1, 0)$. חשבו את שטף השדה $rot(\vec{F})$ דרך המשטח $S = \{x^2 + y^2 + z^2 = 4, z \geq -\sqrt{2}\}$ עם הנורמל החיצוני. (רמז: כדאי לחשב את $div(rot\vec{F})$.)
2. (א) (10) תהי $\phi(x, y, z) = f(x^2 - 2y^3 + z^4)$, כאשר $f(t)$ פונקציה גזירה ברציפות עם נגזרת לא מתאפסת. הוכיחו כי $\frac{y^2 z^3 \partial_x \phi + x z^3 \partial_y \phi + x y^2 \partial_z \phi}{f'(x^2 - 2y^3 + z^4)}$ הנו קבוע ומצאו את הקבוע.
- (ב) (15) חשבו את $\iint_D \sqrt{\frac{y}{x}} dx dy$, כאשר $D = \{\frac{1}{x} \leq y \leq \frac{2}{x}, 3x \leq y \leq 5x\}$.
3. (א) (15) חשבו את $\int_{\gamma} (z^2 dx + 3y^2 dy - x^2 dz)$ לאורך העקום $\gamma = \{x^2 + z^2 = 1, y = \sqrt{\pi}\}$ בעל כיוון המתאים לנורמל עם $\mathcal{N}_y > 0$.
- (ב) (10) האם הפונקציה $f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^8 y}{x^{16} + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$ דיפרנציאבילית בראשית הצירים?
4. (א) (12) מצאו את המסה הכוללת של הגוף $V = \{z^2 \leq x^2 + y^2 + 1 \leq 2\}$ בעל הצפיפות $\rho = z^2 + 1$.
- (ב) (13) חשבו את $\int_{\gamma} \left((e^x \sin(y) - y + 1) dx + (e^x \cos(y) - 1) dy \right)$ לאורך העקום $\gamma = \{x^2 + y^2 = 2x, y \geq 0\}$ המתחיל ב $(0, 0)$ ומסתיים $(2, 0)$.
5. (10) מצאו את הערך הגדול ביותר ואת הערך הקטן ביותר של הפונקציה $g(x, y) = e^{x^2+3y^2}$ בתחום $\{4x^2 + y^2 \leq 1\}$.

בהצלחה!

- (1) a. To check the convergence of $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ we first check whether $a_n \rightarrow 0$. One gets: if $|\frac{x+1}{x+2}| > 1$ then $|a_n| \rightarrow \infty$. Thus the necessary criterion for convergence is: $|\frac{x+1}{x+2}| \leq 1$.

If $\frac{x+1}{x+2} = 1$ then the series diverges. If $\frac{x+1}{x+2} = -1$ then the series converges (Leibnitz criterion) and the convergence is conditional. If $|\frac{x+1}{x+2}| < 1$ then the series converges absolutely.

Finally, we get: for $x > -\frac{3}{2}$ the convergence is absolute, for $x = -\frac{3}{2}$ the convergence is conditional.

- b. Note that $div(rot\vec{F}) = 0$ therefore the flow of the field $rot\vec{F}$ over the closed surface is zero. (Note that $rot\vec{F}$ is differentiable everywhere.)

Therefore by Gauss' theorem: $\iint_{\substack{x^2+y^2+z^2=4 \\ z \geq -\sqrt{2}}} rot\vec{F}d\hat{S} + \iint_{\substack{x^2+y^2+z^2 \leq 4 \\ z = -\sqrt{2}}} rot\vec{F}d\hat{S} = 0$.

In the first integral one takes the exterior normal, thus in the second integral the normal is downstairs. Note that $rot\vec{F} = (0, 0, 1)$. Therefore: $\iint_{\substack{x^2+y^2+z^2=4 \\ z \geq -\sqrt{2}}} rot\vec{F}d\hat{S} = - \iint_{\substack{x^2+y^2+z^2 \leq 4 \\ z = -\sqrt{2}}} (0, 0, 1)d\hat{S} = \iint_{x^2+y^2 \leq 4-2} dxdy = 2\pi$

- (2) a. By the direct check, $\frac{y^2 z^3 \partial_x \phi + x z^3 \partial_y \phi + x y^2 \partial_z \phi}{f'(x^2 - 2y^3 + z^4)} = 0$

- b. Introduce the new coordinates: $s = xy, t = \frac{y}{x}$. The domain of the integration is now: $\mathcal{D} = \{1 \leq s \leq 2, 3 \leq t \leq 5\}$.

To compute the Jacobian for this change of coordinates we start from $\frac{\partial(s,t)}{\partial(x,y)} = \begin{pmatrix} y & x \\ -\frac{y}{x^2} & \frac{1}{x} \end{pmatrix}$. Thus $|\det \frac{\partial(x,y)}{\partial(s,t)}| = \frac{1}{2t}$.

Finally: $\iint_{\mathcal{D}} \sqrt{|\frac{y}{x}|} dxdy = \iint_{\substack{1 \leq s \leq 2 \\ 3 \leq t \leq 5}} \frac{\sqrt{|t|}}{2t} dsdt = \int_1^2 ds \int_3^5 \frac{dt}{2\sqrt{t}} = \sqrt{5} - \sqrt{3}$.

- (3) a. First we parameterize the curve: $x = \cos(\phi), z = \sin(\phi), y = \sqrt{\pi}$. Here $\phi \in [0, 2\pi]$. The orientation of the curve corresponds to the normal with $\mathcal{N}_y > 0$, therefore the parameter ϕ changes from 2π to 0. In terms of the parameter:

$z^2 dx + 3y^2 dy - x^2 dz = -(\sin^3(\phi) + \cos^3(\phi))d\phi$. Thus $\int_{\gamma} (z^2 dx + 3y^2 dy - x^2 dz) = - \int_{2\pi}^0 (\sin^3(\phi) + \cos^3(\phi))d\phi$.

As $\cos(\phi), \sin(\phi)$ are periodic functions, $\int_0^{2\pi} \cos^3(\phi)d\phi = 0$ and $\int_0^{2\pi} \sin^3(\phi)d\phi = 0$. Thus $\int_{\gamma} (z^2 dx + 3y^2 dy - x^2 dz) = 0$.

- b. First we check the continuity. Consider the curves $y = \lambda x^8$. Along these curves: $f(x, \lambda x^8) = \frac{\lambda}{1+\lambda^2}$, i.e. for different curves we get different limits. Therefore the limit $\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} f(x,y)$ does not exist. Thus $f(x,y)$ is not continuous at the origin, in particular not differentiable.

- (4) a. $\iiint_V \rho dV = \iint_{x^2+y^2 \leq 1} dxdy \int_{-\sqrt{x^2+y^2+1}}^{\sqrt{x^2+y^2+1}} (z^2 + 1)dz = \iint_{x^2+y^2 \leq 1} \left(2\sqrt{x^2+y^2+1} + 2\frac{(x^2+y^2+1)^{\frac{3}{2}}}{3} \right) dxdy$.

Therefore (using polar coordinates): $\iiint_V \rho dV = 2 \int_0^{2\pi} d\phi \int_0^1 \left(\sqrt{1+r^2} + \frac{(r^2+1)^{\frac{3}{2}}}{3} \right) r dr$. Now change the variable, $t = r^2$,

to get: $\iiint_V \rho dV = 2\pi \int_0^1 \left(\sqrt{1+t} + \frac{(t+1)^{\frac{3}{2}}}{3} \right) dt = \frac{4\pi}{3} \left(2^{\frac{3}{2}} - 1 + \frac{2^{\frac{5}{2}}-1}{5} \right)$.

- b. To use Green's theorem we add to the initial curve γ the curve $\gamma' := \{y = 0, x \in [0, 2]\}$, beginning at $(2, 0)$ and ending at $(0, 0)$. Then: $\oint_{\gamma \cup \gamma'} \vec{F}d\vec{\gamma} = - \iint_{\substack{x^2+y^2 \leq 2x \\ y \geq 0}} (\partial_x F_y - \partial_y F_x) dxdy = - \iint_{\substack{x^2+y^2 \leq 2x \\ y \geq 0}} dxdy = -\frac{\pi}{2}$.

Now $\int_{\gamma'} \vec{F}d\vec{\gamma} = \int_2^0 F_x|_{y=0} dx = \int_2^0 dx = -2$, thus $\int_{\gamma} \vec{F}d\vec{\gamma} = 2 - \frac{\pi}{2}$.

- (5) The only critical point in the interior of the disc is $(x,y) = (0,0)$ and this is the local minimum. The function at this point equals 1.

For the critical points on the boundary we get the condition: $2x \cdot 2y = 6y \cdot 8x$, i.e. $xy = 0$. Thus the points to consider are: $(\pm\frac{1}{2}, 0)$ and $(0, \pm 1)$. The values of the function at these points are: $e^{\frac{1}{4}}$ and e^3 . Thus the points $(0, \pm 1)$ are the global maxima, while the point $(0,0)$ is the global minimum.